

Motion till riksdagen 2025/26:665

av **Kristoffer Lindberg m.fl. (S)**

Jämlik välfärd i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en mer jämlik fördelning av resurser till kommunerna för att främja likvärdig välfärd i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur bemanningen i välfärden kan stärkas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den svenska välfärden vilar på kommunernas axlar och behovet av att stärka kommuners ekonomiska förutsättningar att bedriva en jämlik välfärd över hela landet är stort. Förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, hemsjukvård, äldreomsorg, försörjningsstöd, kultur och fritid för barn och unga, biblioteken och en stor del av vägunderhållet är bara några exempel på det kommunala ansvaret. Dessa samhällsfunktioner finansieras framför allt genom den kommunala utdebiteringen, det vill säga kommunalskatten, och genom statsbidrag från staten.

Men välfärdens finansiering är en växande utmaning i hela landet. I många kommuner är bemanningen och kompetensförsörjningen i välfärden en allt större utmaning såväl inom förskola och skola som inom vård och omsorg. Den viktigaste garantin för kvalitén inom välfärden är att det finns tillräckligt med personal. Underfinansieringen av den svenska välfärden har lett till större barngrupper, fler timvikarier och färre kollegor. Sammantaget går det ut över kvalitén i välfärden, arbetsvillkoren och tryggheten. Höjd bemanning är avgörande för att öka likvärdigheten och förbättra arbetsvillkoren i välfärden. Genom fler kollegor och förbättrad arbetsmiljö kan sjuktalen minska och välfärdsyrkena bli mer attraktiva på arbetsmarknaden.

Trots att förutsättningarna ser mycket olika ut mellan kommuner med hänsyn taget till geografi, demografi och skattekraft så har alla kommuner samma ansvar för att leverera god välfärd till sina invånare. Detta är helt i sin ordning; välfärden ska komma alla till del oavsett var i landet vi bor.

Men det finns stora skillnader mellan kommuners förutsättningar. Arbetstillfällen koncentreras i högre utsträckning till de större städerna och närliggande kommuner, samtidigt som behovet av välfärd många gånger är större i de kommuner där skattekraften är lägre, bland annat till följd av utflyttning och en åldrande befolkning. Detta leder till stora utmaningar att med en allt lägre skattekraft klara av allt högre kostnader för att leverera invånarnas behov av välfärd.

Om vi vill ha ett samhälle som håller ihop, där klyftorna minskar och förutsättningarna blir mer jämlika så är det inte rimligt att invånare i vissa kommuner successivt får betala allt mer kommunalskatt för att få den välfärd de kan förvänta sig, samtidigt som det motsatta gäller i andra kommuner där skattekraften är hög men behovet av välfärd lägre. Detta leder ofrånkomligen till ojämlikhet mellan kommuner och det vidgar klyftorna mellan olika delar av vårt land.

Staten behöver ta ett ännu större ansvar än vad man gör idag för en jämlik fördelning av resurser för att tillgodose hela landets behov av välfärd och i högre utsträckning kompensera för att utjämna skillnader över landet. Det är tydligt att större hänsyn behöver tas till de ökade kostnader som följer av gleshet och svag socioekonomi, men också till utmaningen som finns i sviktande skatteunderlag kombinerat med ökad efterfrågan på välfärd.

Alla invånare i Sverige har rätt till en jämlik välfärd, oavsett var du bor, och välfärdsarbetare förtjänar en god arbetsmiljö med fler kollegor. Detta handlar i grund och botten om samhällsbygge och att skapa framtidstro i hela landet.

Kristoffer Lindberg (S)

Sanna Backeskog (S)

Linnéa Wickman (S)

Patrik Lundqvist (S)